

InnovaEDU võrgustik
Seminaride seeria „Learn to Tea(ch)“

Uppsala seminar: „Õpiruumides tegutsemine“
Uppsala

Kokkuvõtte headest õpetamistavadest

Sissejuhatus

Seminari üldine eesmärk oli leida kinnitust, et õpiruumide valik ja kujundamine sõltub *pedagoogilistest* kaalutlustest. Soovisime ka rõhutada, kui oluline on pöörata tähelepanu õpiruumidele, kus üliõpilased töötavad iseseisvalt, ilma õppejõuta. Veel sooviti seminariga anda konkreetseid näpunäiteid erinevat tüüpi õppetegevuste läbiviimiseks erinevates füüsilistes ruumides ning uute õpiruumide loomiseks.

Praegune pandeemia jättis seminarile selge jälje. Lisaks asjaolule, et seminar tuli läbi viia veebis, mitte Uppsalas kohapeal, kõlasid aruteludes, nagu ka Aarhuse kohtumisel, peamiselt põimitud õppega seotud teemad, kus osa üliõpilasi on füüsiliselt loenguruumis ning osa osaleb veebis.

Seminaril osalejad vahetasid väiksemates rühmades mõtteid, kuidas oma õpetamises ette tulnud proovikividega hakkama saada. Üldistest aruteludest jäid pinnale eriti järgnevad teemad.

Paindlikud õpiruumid

Üliõpilastele on kasulik osaleda tegevustes, kus nad peavad probleemide lahendamiseks ja keeruliste kontekstide analüüsimiseks rakendama eelnevalt saadud teadmisi. Selle ajal peavad nad ka leidma ja hindama asjakohaseid materjale ja uuringuid ning neil peaks olema võimalik jagada oma töö tulemusi ning saada kaaslastelt ja õppejõududel tagasisidet. Selleks, et erinevate valdkondade õppejõud saaksid luua ohtralt taolisi tegevusi, on uute õpiruumide jaoks oluline mitte niivõrd seadmed, kuivõrd **paindlikkus**.

- **Paindlik ruum.** Õppejõududel ja üliõpilastel peaks olema võimalik oma õpiruumi ümber kujundada. Ruumides peaks olema mööbel, mida saab liigutada, mis võimaldab üliõpilastel õppetegevuse ajal hõlpsalt rühmadesse koguneda ja laiali minna. Paindlikkus laieneb ka muudele ruumi osadele: seinu saab kasutada valge tahvlina, pistikupesad peaksid olema igal pool, mikrofonid ja kõlarid peaksid võimaldama lihtsat suhtlemist jne.
- **Paindlikud seadmed.** Alati on ruume, kus on väga spetsiifilised seadmed spetsiifilise eesmärgi jaoks, ning ruume, kus on väga vähe seadmeid. Paindlikud õpiruumid peaksid olema avatud erinevateks võimalusteks: oma seadme kasutamine, kus õppetegevusse kaasatakse üliõpilaste sülearvutid ja nutitelefonid, aga neis peaks olema ka seadmed, mis toetavad ühisloomingut ja rühmatöö tulemuste esitamist. Üldisema kasutusega seadmed, mis on avatud paljudeks erinevateks kasutusteks erinevates kontekstides, on üldiselt soovitatavamad kui kitsamad lahendused.
- **Paindlik juurdepääs.** Õppejõud peaksid loengu jaoks ruumi broneerimisel arvestama mitte ainult istekohtade arvu ja põhiliste seadmetega, vaid ka ruumi paindlikkusega. *Üliõpilastel* on vaja rühmade ruume ning individuaalseks ja rühmatöökaks hästi kujundatud ruume ning nad ei peaks nägema lukustatud uksti ja ebasõbralikku õpikeskkonda.

Õppejõudude kaasamine

Paljud uhked õpiruumid on tühjad ning nendes asuvad seadmed tihtilugu alakasutatud. Kuidas me saaksime seda parandada?

- **Lisaväärtuse selgitamine.** Õppejõud peavad teadma, miks nad võiksid üliõpilased konkreetsesse ruumi viia, ning proovima uusi õpetamisviise. Parim viis on rääkida teiste õppejõududega ning lasta neil kuulata teiste loengute üliõpilaste arvamust.
- **Tehniline tugi,** mis on kiiresti saadaval, tõhus ja kannatlik.
- **Pedagoogiline tugi,** mis kasvab välja dialoogist õppejõududega ja siirast huvist nende õpetamise vastu ning mis aitab õppejõududel eksperimentaalset õpetamist oma loengutesse lõimida.
- **Institutsiooniline tugi,** mis tunnustab ja väärtustab pedagoogilisi uuendusi.

Üliõpilaste kaasamine

Tihti on märgatud, et paljud üliõpilased suhtuvad uuenduslikesse õpetamisviisidesse kahtlevalt. Õppejõud võivad kohata rahulolematust ja vastuseisu üliõpilaste poolt, kes näevad vanamoodsaid loenguid „tõelise“ õpetamisviisina. Kuidas me neid üliõpilasi kaasata saaksime?

- **Kommunikeerige ja selgitage oma kava.** Õppejõuna peaks teil olema selge arusaam, miks te olete valinud teatud olukorras teatud moel õpetamise. Seda pole vaja saladuses hoida, jagage seda oma üliõpilastega!
- **Pange seadmed töösse.** Kui te kõrgendate üliõpilaste ootusi, tuues nad uutesse ruumidesse ja andes neile juurdepääsu uutele ressurssidele ja tööriistadele, peaks nende ülesanded nõudma ka nende kasutamist. Vastasel juhul võib jääda mulje, et seadmetega on üle pingutatud.
- **Lubage üliõpilastel toimetada.** On palju olulisem, et seadmeid kasutaksid üliõpilased, mitte õppejõud.
- **Looge sobiv struktuur.** Kõik tegevused peaksid olema loengu ülesehitusse sobivalt lõimitud ning loogiliselt teiste tegevustega seotud.
- **Hinnake ja tehke koostööd.** Hinnake, mis on juba tehtud, ja vaadake, kas saate seda koos üliõpilastega teha!

Uute õpiruumide arendamine

Liiga sageli tundub, et uued ja kallid õpiruumid ja seadmed annavad kehva tulemuse. Investeering võib ebaõnnestuda erinevatel põhjustel, aga probleemide juur peitub tihtilugu planeerimises.

- **Kaasake kõik sidusrühmad kohe alguses.** Õppejõud ja osakonnad, varahaldus, kohalikud tugitöötajad, üliõpilased. Kõik peaksid projekti kaasatud olema.
- **Looge standardlahendused.** Vältimatult on tehnilisi lahendusi mitu, kuid on väga hea mõte püüelda teatud standardiseerituse poole. Õppejõududel ja üliõpilastel on hea meel, kui näevad erinevates ruumides sarnaseid seadmeid; tugitöötajad saavad pakkuda rohkem tuge, kui nad peavad hoolitsema vähemate süsteemide ja lahenduste eest; vähem süsteeme on tõenäoliselt lihtsam ja odavam osta, uuendada ja asendada.